
รังสีอินฟราเรดและการประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร

Infrared Radiation and Applications in Food Industries

วัชรินทร์ คงบัง*

ภาควิชาศึกษาเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Watcharin Dongbang*

Department of Mechanical Engineering, Faculty of Engineering, Burapha University

---

บทคัดย่อ

บทความนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายหลักการพื้นฐานของรังสีอินฟราเรดและการประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร โดยอธิบายหลักการของรังสีได้แก่ กฎของแพลนค์ กฎการกระจัดของวีน และกฎของสเตฟัน-โบลท์มันน์ เป็นต้น นอกจากนี้แล้วยังอธิบายถึงคุณลักษณะการดูดกลืนรังสี แฟคเตอร์การลดthon และสภาพการหล่อผ่านของรังสี สำหรับการประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของตัวทำความร้อนในกระบวนการต่างๆ เช่น การอบ การคั่ว และ การอบแห้ง เป็นต้น พบว่ารังสีอินฟราเรดมีลักษณะเด่นคือถ่ายความร้อนสู่อาหารได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสามารถช่วยลดเวลาของกระบวนการและค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน นอกจากนี้ผลผลลัพธ์จากการทบทวนกระบวนการทางความร้อนแล้วมีคุณภาพดีกว่า

คำสำคัญ : รังสี อินฟราเรด การอบแห้ง

Abstract

The objective of this paper was to describe the principle of infrared radiation and applications in food industry. To achieve the purposes, the principle of radiation, i.e., Plank's law, Wien's displacement law, and Stafan - Boltmann's law were described. In addition, the characteristics of absorption were described, i.e., attenuation factor and permeability. Applications in food industries, the infrared heaters were widely used in thermal processes, e.g., baking, roasting, and drying. It was found that the advantage of infrared radiation was the efficient heat transfer to the food that reduces the processing time and energy costs. In addition, the products after processing had the best quality.

Keyword : radiation, Infrared, drying

---

*E-mail: Watcharin@gmail.com

บทนำ

การแพร่รังสี (Radiation) คือพลังงานที่ถูกปลดปล่อยออกจากสาร (Matter) ในรูปของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (Electromagnetic wave) หรือโฟตอน (Photon) เนื่องมาจากการเปลี่ยนระดับพลังงานของอิเล็กตรอนในอะตอมหรือโมเลกุล เป็นการถ่ายเทพลังงานโดยไม่ต้องอาศัยสารตัวกลาง ซึ่งมีความเร็วสูงสุดเท่ากับความเร็วแสงและเกิดได้ในสัญญาภพ การถ่ายเทพลังงานความร้อนนั้นเกิดจากรังสีที่ปลดปล่อยจากวัตถุต่างๆ เนื่องจากความแตกต่างระหว่างอุณหภูมิของตัวมันเองและอุณหภูมิที่ล้อมรอบ (Yunus & Cengel, 2006) รังสีอินฟราเรด (Infrared radiation, IR) เป็นพลังงานในรูปของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (John & Beckman, 2006) สามารถแยกตามความยาวของคลื่นได้ 3 ระดับ คือรังสีอินฟราเรดคลื่นสั้น (Near-infrared radiation, NIR) มีความยาวคลื่นระหว่าง 0.78-1.4 μm รังสีอินฟราเรดคลื่นกลาง (Mid-infrared radiation, MIR) มีความยาวคลื่นระหว่าง 1.4-3 μm และรังสีอินฟราเรดคลื่นยาว (Far-infrared radiation, FIR) มีความยาวคลื่นระหว่าง 3-1000 μm

กระบวนการทางความร้อนในอุตสาหกรรมอาหารในนั้น เทคนิคการแพร่รังสีอินฟราเรดคลื่นยาว มักจะถูกใช้ในรูปของตัวทำความร้อน (Sakai & Mao, 2006) ความยาวคลื่นระหว่าง 2.5-30 μm (Shimizu & Igarashi, 1991) ความร้อนจะให้กับอาหารโดยการแพร่รังสีคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าผ่านทางอากาศและถูกดูดกลืนโดยอาหาร คุณลักษณะเด่นของความร้อนจากการรังสีอินฟราเรดได้แก่ ถ่ายความร้อนสู่อาหารอย่างมีประสิทธิภาพเจ้าสามารถช่วยลดเวลาของการกระบวนการและค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน อาหารภายในอุปกรณ์ไม่ได้ถูกทำให้ร้อนและด้วยเหตุนี้อุณหภูมิอากาศโดยรอบจึงสามารถคงที่อยู่ในระดับปกติ มีความเป็นไปได้ที่จะออกแบบอุปกรณ์ให้มีขนาดกะทัดรัดและทำงานได้อย่างอัตโนมัติ ซึ่งสามารถควบคุมได้ง่ายและปลอดภัย ควบคุมความร้อนได้โดยตรงตามที่ต้องการเป็นต้น (Sakai & Mao, 2006)

บทความนี้ได้เรียบเรียงขึ้นมีวัตถุประสงค์ เพื่ออธิบายหลักการพื้นฐานของรังสีอินฟราเรดและการประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมอาหารดังรายละเอียดต่อไปนี้

หลักการของความร้อนจากการรังสีอินฟราเรด

กฎของแพลนค์ (Plank's law) กล่าวถึงวัตถุทุกชนิดที่มีอุณหภูมิสูงกว่า 0 K (-273°C) มีพลังงานภายใต้ตัวและมีการแพร่รังสีคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ความยาวของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าประพฤตันกับอุณหภูมิ วัตถุคำนวณนำไปเปรียบเทียบกับ

วัตถุจริง นิยามของวัตถุคำนวณที่สามารถดูดกลืน (Absorb) และปล่อย (Emit) รังสีออกมาจากตัวเองได้อย่างสมบูรณ์ไม่ว่าที่ความยาวคลื่นหรือทิศทางใด วัตถุคำนวณเป็นเพียงวัตถุในอุดมคติเท่านั้น เพราะว่าวัตถุที่มีอยู่จริงทุกชนิดจะดูดกลืนและปล่อยรังสีได้น้อยกว่าวัตถุคำนวณ (John & Beckman, 2006) เมื่อวัตถุคำนวณให้ร้อนที่อุณหภูมิ T พลังงานแม่เหล็กไฟฟ้าจะถูกเปล่งรังสีออกจากผิวของวัตถุ พลังงานนี้มีการแพร่กระจายตัวซึ่งเป็นไปตามกฎของแพลนค์ ดังนี้

$$E_\lambda = \frac{2\pi^2 h}{\lambda^5} \frac{d\lambda}{[\exp(ch/k\lambda T)-1]} \quad (1)$$

เมื่อ E_λ คือ พลังงานของวัตถุต่อหน่วยพื้นที่และเวลา ที่ความยาวคลื่น λ ถึง $\lambda + d\lambda$ ส่วน h คือ ค่าคงที่ของแพลนค์ ($h = 6.6256 \times 10^{-34} \text{ J.s}$) c คือ ความเร็วแสง ($c = 2.998 \times 10^8 \text{ m/s}$) k คือ ค่าคงที่ของโบลท์มันน์ (Boltzmann constant) ($k = 1.3806503 \times 10^{-23} \text{ J/K}$) และ T คือ อุณหภูมิสมบูรณ์วัตถุ สมการที่ (1) จะเห็นได้ว่าพลังงานที่แพร่รังสีมีค่าสูงขึ้นเมื่อวัตถุคำนวณมีอุณหภูมิสูงขึ้น

กฎการกระจัดของวีน (Wien's displacement law) กล่าวถึงความยาวคลื่นของพลังงานที่แพร่รังสีสูงสุด (Peak wavelength) จะลดลงเมื่อวัตถุมีอุณหภูมิเพิ่มขึ้น สมการความสัมพันธ์ระหว่างความยาวคลื่นของพลังงานที่แพร่รังสีสูงสุด λ_{max} กับวัตถุอุณหภูมิ T สามารถหาได้จากการหาอนุพันธ์สมการที่ (1) ขึ้นอยู่กับความยาวคลื่น λ ที่วัตถุอุณหภูมิ T มีค่าคงที่ และกำหนดให้มีค่าเท่ากับศูนย์ ตามกฎการกระจัดของวีน ดังนี้

$$\lambda_{max} = \frac{2898}{T} \quad (2)$$

กฎของสเตฟัน-โบลท์มันน์ (Stefan-Boltzmann's law) กล่าวถึงพลังงานที่แพร่รังสีจากวัตถุคำนวณ ที่อุณหภูมิ T หาได้จากการอินทิเกรatem สมการที่ (1) ตลอดความยาวคลื่น λ ตามกฎของสเตฟัน - โบลท์มันน์ ดังนี้

$$E_b = \int_0^\infty E_\lambda d\lambda = \frac{2\pi c^4 T^4}{c^2 h^3} \left(\frac{\pi^4}{15} \right) = \sigma T^4 \quad (3)$$

เมื่อ σ คือ ค่าคงที่สเตฟัน-โบลท์มัน ($\sigma = 5.6697 \times 10^{-8} \text{ W/m}^2 \text{ K}^4$) สภาพการเปล่งรังสี (Emissivity, ϵ) จากวัตถุที่แท้จริงจะมีค่าน้อยกว่าวัตถุคำนวณเดียวกัน เป็นไปตามอัตราส่วนของพลังงานที่

ແຜ່ຮັງສີທັງໝາດຂອງວັດຖຸໃດໆ ຮາດຕ້ວຍພັ້ນງານທີ່ແຜ່ຮັງສີທັງໝາດຂອງວັດຖຸດຳ ດັ່ງນີ້

$$\varepsilon = \frac{E}{E_b} = \frac{E}{\sigma T^4} \quad (4)$$

ຫຼືອຈັດຮູບສະກັບໃໝ່

$$E = \varepsilon \sigma T^4 \quad (5)$$

ເມື່ອ ε ຄື້ອໍສະພາພາກປະລົງຮັງສີມີຄ່າຮ່ວງ 0-1 ແລະ ວັດຖຸໃນສົມການນີ້ ດີວັດຖຸສີທາທີ່ມີສະພາພາກຄູດກິນຮັງສີ (Absorptivity, β) ກາຍໃຫ້ ກາຍ ສະມຸດຖາງເທວິໂນໄດ້ນາມືກສະພາພາກປະລົງຮັງສີແລະ ສະພາພາກຄູດກິນຮັງສີຄື່ນເດືອຍ (Monochromatic) ຂອງວັດຖຸເປັນໄປຕາມກົງ ຂອງເຄຣ້ອ໌ຂອົງພື້ນ (Kirchhoff's law) ສ່ວນພັ້ນງານທີ່ໄໝຄູດກິນຈະຄູກສະຫຼອນອອກໄປຕາມສະພາພາກຮະຫຼອນຮັງສີ (Reflectivity, γ) ມີຄ່າຮ່ວງສັນພັນຮັກດັ່ງນີ້

$$\varepsilon = \beta = 1 - \gamma \quad (6)$$

ຄຸນລັກຜະກາງຄູດກິນຮັງສີຂອງອາຫານ

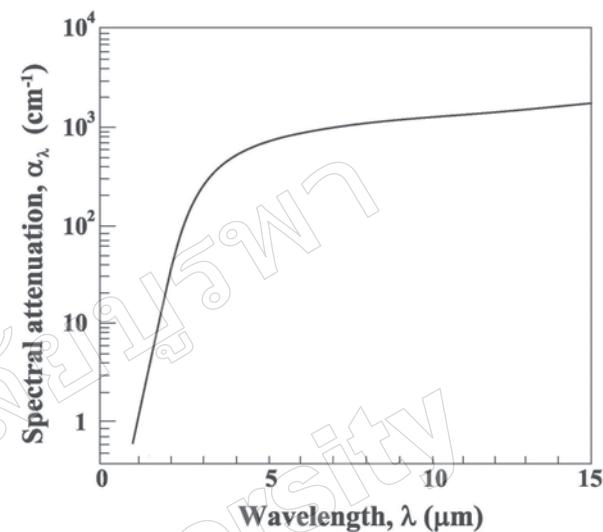
ອາຫານປະກອບດ້ວຍນຳແລະ ອື່ນໆ ເຊັ່ນ ຕາງໄປໄອເຕຣດ ໂປຣຕິນແລະໄຟມັນເປັນຕົ້ນ ຄຸນລັກຜະກາງຄູດກິນຮັງສີອິນຟຣາເຣດ ນັ້ນ ພິຈາລະນາຈາກການສັນສະເໜືອນຂອງພັນຮະກາຍໃນໂມເລກຸລຂອງນຳ ໃນອາຫານ ເມື່ອເກີດການສັນສະເໜືອນທີ່ຄວາມຄືທີ່ຕຽບກັບຄວາມຄືຂອງຮັງສີອິນຟຣາເຣດ ກີ່ຈະເກີດກາງຄູດກິນຮັງສີຄວາມຮ້ອນເຊື້ນ ການສັນສະເໜືອນຂອງພັນຮະກາຍໃນໂມເລກຸລຂອງນຳໃນອາຫານມີ 3 ລັກຜະກາງຄື່ອງການສັນສະເໜືອນທີ່ຍຶດ-ທັດແບບສົມມາຕຣ ການສັນສະເໜືອນທີ່ຍຶດ-ທັດແບບໄໝສົມມາຕຣ ແລະ ການສັນສະເໜືອນທີ່ເປົ້າຢືນມຸນແບບສົມມາຕຣ ອາຫານໂດຍທີ່ໄປຈະຄູດກິນພັ້ນງານທີ່ແຜ່ຮັງສີອິນຟຣາເຣດທີ່ຄວາມຍາວຄືນຳກວ່າ 2.5 μm ທີ່ຈຶ່ງເປັນຄວາມຍາວຄືນຳໄຟປະສິໂທກີກາພສູງ ຜ່ານທາງກລໄກຂອງການເປົ້າຢືນແປລັງສະພາບຂອງການສັນສະເໜືອນຂອງໂມເລກຸລເປັນພັ້ນງານຄວາມຮ້ອນ (Shimizu & Igarashi, 1991)

ແຟັກເຕືອກກາງຄູດທອນແລະ ສະພາພາກຮະຫຼຸຜ່ານ

ສະພາພາກຮະຫຼຸຜ່ານ (Permeability) ຂອງພັ້ນງານທີ່ແຜ່ຮັງສີເຂົ້າໄປໃນອາຫານຄື້ອງປ້ອງຈັກສຳຄັງຕ່ອງປະສິໂທກີກາພທາງຄວາມຮ້ອນ ເພຣະວ່າພັ້ນງານທີ່ເກີດເຊີ້ນຈະຄູກສະຫຼອນອອກໄປບາງສ່ວນ ແລະ ບາງສ່ວນ ຈະຄູກສັງເໜັນເຂົ້າໄປໃນອາຫານ ພັ້ນງານທີ່ສັງເໜັນເຂົ້າໄປໃນອາຫານຈະຄູກຄູດທອນ (Attenuation) ຕາມຮະບະຄວາມຄືກີກາພທາງກາຍໃນອາຫານ ປ້ອງຈັກທີ່ຄູດທອນນັ້ນທີ່ໄດ້ຈາກກາງຄູດກິນພັ້ນງານກາຍໃນອາຫານຮື່ອງເປັ້ນຝັກໍ່ເປົ້າຢືນຂອງມາກ ດັ່ງນັ້ນສະພາພາກຮະຫຼຸຜ່ານເນີ້ຍໄດ້ຈາກການອື່ນທີ່ເກຣຕສົມການທີ່ (8) ຕລອດຄວາມຍາວຄືນຳໄດ້ດັ່ງນີ້

$I_\lambda = I_{\lambda_0} \exp(-\alpha_\lambda x) \quad (7)$

ເນື້ອ I_λ ຄື້ອໍພັ້ນງານທີ່ຄວາມຍາວຄືນຳ λ ແລະ α_λ ຄື້ອໍກາງຄູດທອນພັ້ນງານເຊີງສະເປັກຕົວ (Irvine & Pollack, 1968) x ຄື້ອໍຮະບະຄວາມຄືກີກາພທາງກາຍໃນອາຫານ ສໍາຮັບນໍ້າ (Water) ທີ່ຄວາມຍາວຄືນຳ λ ຕ່າງໆ ມີກາງຄູດທອນພັ້ນງານເຊີງສະເປັກຕົວ (Spectral attenuation) ດັ່ງການທີ່ 1

ການທີ່ 1 ດັ່ງການກູດທອນເຊີງສະເປັກຕົວທີ່ຄວາມຍາວຄືນຳຕ່າງໆ ຂອງນໍ້າ (Sakai & Mao, 2006)

ການສັງເໜັນເຊີງສະເປັກຕົວ (Spectral transmittance) γ_λ (x) ດີວັດຖຸສ່ວນຂອງພັ້ນງານທີ່ສັງເໜັນໄດ້ຕ່ອງພັ້ນງານທີ່ຕົກກະບົບມີສົມການດັ່ງນີ້

$$\gamma_\lambda(x) = I_\lambda / I_{\lambda_0} = \exp(-\alpha_\lambda x) \quad (8)$$

ຄ້າກຳນົດໃຫ້ $\gamma_\lambda(x) = 0.01$ ແລະ ດັ່ງການກູດທອນພັ້ນງານເຊີງສະເປັກຕົວ $\alpha_\lambda = 5, 10$ ແລະ 15 cm^{-1} ແທນຄ່າສົມການທີ່ (8) ຈະໄດ້ຮະບະຄວາມຄືກີກາພທາງກາຍ $x = 0.921, 0.461$, ແລະ 0.307 cm ຕາມລຳດັບ ເມື່ອພິຈາລະນາພາກຮັບກຳນົດ ກີ່ຈະໄດ້ຮັບຄວາມຍາວຄືນຳ x ມີຄ່າລົດລົງຈຶ່ງແປປົກຜັນກັບຄ່າກູດທອນພັ້ນງານເຊີງສະເປັກຕົວ (α_λ) ຂະໜາທີ່ຄ່າ α_λ ຈະແປປົກຜັນໂດຍຕຽບກັບຄວາມຍາວຄືນຳ (ດັ່ງການທີ່ 1) ແສດໃຫ້ເຫັນວ່າ ສະພາພາກສັງເໜັນຂອງພັ້ນງານຈາກການແຜ່ຮັງສີອິນຟຣາເຣດນັ້ນ ຈຶ່ງອູ່ງຍໍກັບຄວາມຍາວຄືນຳເປົ້າຢືນໂດຍມາກ ດັ່ງນັ້ນສະພາພາກຮະຫຼຸຜ່ານເນີ້ຍໄດ້ຈາກການອື່ນທີ່ເກຣຕສົມການທີ່ (8) ຕລອດຄວາມຍາວຄືນຳໄດ້ດັ່ງນີ້

$$\gamma_{av}(x) = \frac{\int_0^\infty I_\lambda d\lambda}{\int I_{\lambda_0} d\lambda} = \frac{\int_0^\infty \exp(-\alpha_\lambda x) d\lambda}{\lambda T^4} \quad (9)$$

จากสมการที่ (9) สภาพการหดลุ่นเฉลี่ย $\gamma_{ov}(x)$ จะเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับอุณหภูมิของตัวทำความร้อน เนื่องจากพลังงานที่เปล่งรังสี I_{λ_0} เปลี่ยนแปลงตามอุณหภูมิ กล่าวคือสภาพการหดลุ่นจะลดลงในขณะที่อุณหภูมิของตัวแปรรังสีมีค่าลดลง สำหรับระดับความลึกของการหดลุ่นในอาหารต่างๆ ถูกรบรวมไว้แล้วในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความลึกของการหดลุ่นของรังสีอินฟราเรด (Ginzburg, 1969)

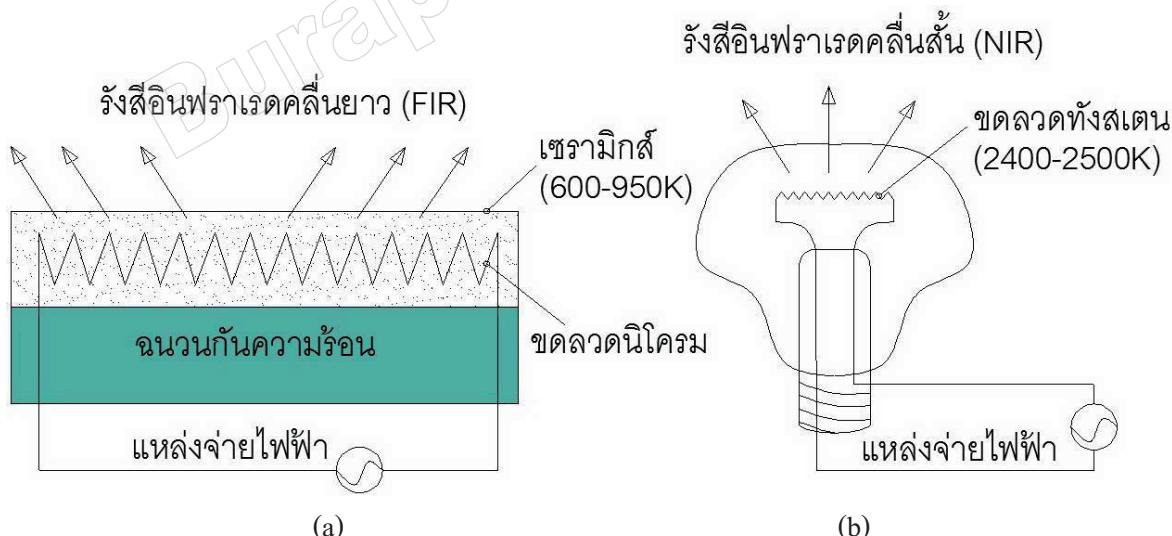
ผลิตภัณฑ์	ความลึกของการหดลุ่น x, (mm)
แครอท	1.5
เนย	4 - 6
แอปเปิลสด	4.1-7.4
มันฝรั่งสด	6
มันฝรั่งแห้ง	15-18
ข้าวปั้ง	11-12

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า แครอท ซึ่งเป็นอาหารที่มีผิวค่อนข้างเรียบกว่าอาหารชนิดอื่นๆ รังสีอินฟราเรดจะหดลุ่นได้น้อย เพราะว่าความเรียบของผิวจะไม่สภาพการสะท้อนรังสีออกไปได้มาก ส่งผลให้สภาพการดูดกลืนรังสีลดลง

การประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร

กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับอาหารนั้น มักจะใช้ตัวทำความร้อนจากการแปรรังสีอินฟราเรดคลื่นยาว (FIR) มากกว่าตัวทำความร้อนจากการแปรรังสีอินฟราเรดคลื่นสั้น (NIR) เพราะว่าอาหารจะดูดกลืนพลังงานที่แปรรังสีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในช่วงความคลื่นที่ยาวกว่า ตัวทำความร้อนที่อาศัยการแปรรังสีอินฟราเรดคลื่นยาว (FIR) มักจะทำด้วยโลหะนิโคโรม (Nichrome) และหุ้มด้วยเซรามิกส์ (Ceramics) ดังภาพที่ 2(a) ชุดลาดนิโคโรม มีอุณหภูมิระหว่าง 600-950 K ความยาวคลื่นของพลังงานที่แปรรังสีสูงสุดระหว่าง 3-5 μm ในขณะที่ตัวทำความร้อนที่อาศัยการแปรรังสีอินฟราเรดคลื่นสั้น (NIR) เช่น หลอดไฟฟ้าที่ทำด้วยขดลวดทังสเตน (Tungsten) ดังภาพที่ 2(b) ชุดลาดทังสเตนมีอุณหภูมิระหว่าง 2400-2500 K ความยาวคลื่นของพลังงานที่แปรรังสีสูงสุดระหว่าง 1.1-1.3 μm (Sasaori, 1988)

การประกอบอาหาร เนื่อง การอบ การคั่ว และการอบแห้ง โดยใช้ความร้อนจากการแปรรังสีอินฟราเรดได้ถูกเผยแพร่ในหลายบทความดังนี้ การอบขนมปัง (Nakamura, 1999) และข้าวมูลกี้ (Kiyohira & Yoneda, 1999) การคั่วกาแฟ (Kino, 1999) ชาเขียว (Takeo, 1999) การปรุงขนมพายเนื้อวัว (Sheridan & Shilton, 2002) การคั่วสาหร่ายที่กินได้ (Kimura, 1999) และการให้ความร้อนกับการอบเม็ดถั่ว (Oladiran *et al.*, 2001) เป็นต้น

ภาพที่ 2 (a) Ceramics FIR heater และ 2(b) NIR ramp (Sasaori, 1988)

ลักษณะเด่นของความร้อนจากรังสีอินฟราเรดนั้น คือถ่ายเทความร้อนอย่างมีประสิทธิภาพไปสู่อาหารด้วยเวลาอ้อย และใช้พลังงานน้อยกว่าขัดลวดไฟฟ้าแบบดั้งเดิมหรือเตาแก๊ส มีรายงานการวิจัยที่ได้กล่าวถึงลักษณะเด่นของอินฟราเรดดังนี้ งานวิจัยการอบบีสิกิต (Wade, 1987) ด้วย NIR พบว่าบีสิกิต(Bisuit) สามารถอบโดยใช้เวลาประมาณครึ่งของเวลาที่ใช้ในเตาอบแบบดั้งเดิม งานวิจัยการประกอบอาหารจากผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ (Sheridan & Shilton, 1999) โดยการเปรียบเทียบระหว่างเตาแก๊สแบบธรรมดากับเตาแก๊สแบบอินฟราเรด ซึ่งอาศัยหลักการใช้แก๊สเผาแผ่นเชรามิกให้ร้อนแดงแล้วแผ่รังสีอินฟราเรดคลื่นยาวของกม่าใช้สกานะประกอบอาหารพบว่าเตาแก๊สแบบอินฟราเรดคลื่นยาวที่นำไปใช้เป็นแหล่งความร้อนได้ช่วยลดการสิ้นเปลืองแก๊สประมาณ 55% และงานวิจัยเปรียบเทียบสมรรถนะของ FIR และเตาอบแบบดั้งเดิม (Sasaki, 1992) โดยการทดลองอบแห้งข้าวเกรียบและการให้ความร้อนหอยทะเล (Oysters) ด้วยแหล่งความร้อนต่างกันคือเตาแก๊ส LPG และตัวทำความร้อนแบบ FIR โดยปกติหอยทะเลมักจะถูกแซ่บเผ็ดเพื่อสนับสนุนอาหารและละลายน้ำแข็งด้วยเตาแก๊ส LPG ซึ่งใช้เวลา 15 นาที ขณะที่การละลายน้ำแข็งด้วยตัวทำความร้อนแบบ FIR ใช้เวลาเพียง 6 นาที เช่นเดียวกันกับการอบแห้งข้าวเกรียบด้วยตัวทำความร้อนแบบ FIR จะใช้เวลาอ้อยกว่า ด้วยเวลาที่ผลิตภัณฑ์ได้รับความร้อนที่สั้นกว่าจะช่วยลดการสูญเสียคุณค่าของสารอาหารได้ซึ่งส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพสูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าเตาอบแบบ FIR ดีกว่าในเทอมของค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน (ตารางที่ 2) และความเสียหายที่ตัวร้อน

ตารางที่ 2 สมรรถนะเชิงเปรียบเทียบเตาอบแบบ FIR (A) และเตาอบแบบดั้งเดิม (B) (Sasaki, 1992)

รายการ	FIR (A)	LPG (B)	(A/B) 100%
(1) เตาอบข้าวเกรียบ			
ความสิ้นเปลืองแคลอรี่ (kJ/h)	2.23×10^5	8.36×10^5	26.7
ความสิ้นเปลืองพลังงาน (¥/h)	1336	2506	54.5
อัตราการผลิต (Pieces/h)	10,000	10,000	100
เวลาในการอบ (min)	10	15	66.7
(2) อุปกรณ์ให้ความร้อนหอยทะเล			
ความยาวของอุปกรณ์ (m)	7.4	16.4	45
ความสิ้นเปลืองพลังงาน (¥/h)	1,178	1470	80
อัตราการผลิต (kg/h)	100	100	100
เวลาในการให้ความร้อน (min)	6	15	40

การอบแห้ง (Drying) โดยอาศัยความร้อนจากอินฟราเรด ประสบความสำเร็จอย่างมากสำหรับผลิตผลจำพวกผัก เพราะว่าสามารถคงคุณภาพหลังการอบแห้งได้ดี โดยเฉพาะสีของผักและสารอาหารเป็นต้น เคมีภัณฑ์ที่เปลี่ยนแปลงในคลอร์อฟิลล์ (Chlorophyll) หรือแคโรทีน (Carotenoids) มีสาเหตุจากความร้อนและการออกซิเดชัน (Oxidation) ระหว่างการอบแห้ง งานวิจัยอัตราการเสื่อมคุณภาพของเบต้าแครอทีน (β -carotene) และคลอร์อฟิลล์ เอ (Chlorophyll a) ซึ่งเป็นเม็ดสี (Pigment) ซึ่งมีอยู่ในผัก (Itoh & Han, 1994) โดยตัวอย่างสำหรับทดลองถูกให้ความร้อนด้วยเครื่องกำเนิดความร้อนแบบ FIR และ NIR ที่ 60°C ทั้งนี้ได้เปรียบเทียบกับความร้อนจากแสงแดด (Solar light) และลมร้อนอุณหภูมิ 60°C ด้วย พบร่วมในกรณีของแสงแดด เม็ดสีถูกทำลายไปอย่างมาก อธิบายได้ว่าอัตราการสลายตัว (Decomposition) ของเม็ดสีซึ่งได้รับความร้อนจากรังสีอัลตราราดิโอโลต (Ultraviolet ray) และแสงแดดมีค่าสูงมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่าอัตราการเสื่อมสภาพของเบต้าแครอทีนและคลอร์อฟิลล์ เอ โดยใช้เครื่องกำเนิดความร้อนแบบ FIR พบร่วมมีค่าต่ำกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่า FIR มีความได้เปรียบและเหมาะสมสำหรับใช้เป็นแหล่งความร้อนในการอบแห้งผัก

สรุป

รังสีอินฟราเรดนั้นสามารถหดหู่ผ่านอาหารแต่ละชนิดด้วย ระยะความลึกประมาณ 1-18 mm พลังงานที่ส่งผ่านเข้าไปในอาหารจะถูกลดทอนตามระยะความลึกของการหดหู่ ปัจจัยที่

ลดTHONน้ำได้จากการดูดกลืนพลังงานภายในอาหารซึ่งเป็นพิเศษของความหนาของผิว การประยุกต์ใช้ความร้อนจากอินฟราเรดถูกคาดหมายว่าจะได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น เป็นผลมาจากการต้องการรักษาคุณค่าทางโภชนาการตลอดจนลักษณะทางกายภาพและรสชาติที่ดีของอาหาร นอกจากนี้แล้วยังใช้พลังงานน้อยกว่าชุด漉ดไฟฟ้าแบบดั้งเดิมหรือเตาแก๊ส เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- Ginzburg, A. (1969). Application of infrared radiation in food processing. In *Chemical and Process Engineering Series*. London: Leonard Hill.
- Irvine, M., & Pollack, J. (1968). Infrared optical properties of water and ice spheres. *Icaus*, 8, 324-360.
- Itoh, K., & Han, C. (1994). Drying of agricultural products using long wave infrared radiation Part 1. Fundamental heating characteristics of long wave infrared radiation. *The Journal of the Society of Agricultures, Japan*, 25, 39-45.
- Duffie, J.A, & Beckman, W. A. (2006). *Solar Engineering of Thermal Processes*. USA: Wiley.
- Kimura, Y. (1999). Far infrared roasting of lumps of unprocessed "Nori", edible seaweed. *The Food Industry*, 42, 32-37.
- Kino, T. (1999). Application of far-infrared heating in roasting of coffee beans. *The Food Industry*, 42(29-38).
- Kiyohira, K., & Yoneda, T. (1999). Rice cookies baking machine and chikuwa baking machines. *The Food Industry* 42, 52-61.
- Nakamura, A. (1999). Far-infrared heating and heating process in bread baking. *The Food Industry*, 42, 46-51.
- Sakai, N., & Mao, W. (2006). Infrared Heating. In Da-Wen & Sun (Eds.), *Thermal food processing* (pp. 493-525). USA: Taylor & Francis Group.
- Sasaki, T. (1992). The application of far infrared to food industry. In T. Omori (Ed.), *Bioelectromanetics and Its Applications* (pp. 376-384). Tokyo: Fuji Techno-System.
- Sasaori, N. (1988). Principle of utilization of far infrared radiation and measurement of equipment performance. *Japan Food Science*, 27, 23-29.
- Sheridan, P., & Shilton, N. (1999). Application of far infrared radiation to cooking of meat products. *Journal of Food Engineering*, 41, 203-208.
- Sheridan, P., & Shilton, N. (2002). Analysis of yield while cooking beefburger patties using far infrared radiation. *Journal of Food Engineering*, 51, 3-11.
- Shimizu, M., & Igarashi, H. (1991). Far-Infrared radiation technology. *New food Industry*, 33, 23-30.
- Takeo, T. (1999). Firing and roasting of green tea. *The Food Industry*, 42, 18-24.
- Wade, P. (1987). Biscuit baking by near infrared radiation. *Journal of Food Engineering*, 6, 165-175.
- Cengel, Y.A. (2006). *Heat and Mass Transfer* (3 ed.). Singapore: MaGrawHill.